

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 У 000301 09 Увп
Бања Лука, 22. 03.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда Смиљане Мрша, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Петра Бајића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Мире Шормаз Трифковић, у управном спору по тужби Ђ.Ђ., сина Д. из К., Општина П., заступа га старалац (сестра) А. Т. из Д, ... , против рјешења туженог Министарства ... Б.Л. бр. 16-03/2-1-3-356-2882/06 од 16.02.2009. године, у предмету породичне инвалиднине, одлучујући по захтјеву тужене стране за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Добоју бр. 13 0 У 000301 09 У од 15.06.2009. године, у нејавној сједници одржаној дана 22.03.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, преиначава се пресуда Окружног суда у Добоју бр.13 0 У 000301 09 У од 15.06.2009. године тако да се тужба одбија као неоснована.

Образложење

Побијаном пресудом, уважањем тужбе, поништен је напријед наведени оспорени акт, којим је одбијена жалба тужиоца против рјешења Одјељења за ... Општине П. бр.04/2-562-2/06 од 27.06.2006. године. А тим првостепеним рјешењем одбијен је захтјев тужиоца да му се призна право на породичну инвалиднину по основу погибије његовог брата М.Ђ., припадника ВРС – уз образложење да је тај захтјев поднесен по протеклу преклузивног рока из члана 124. става 2. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српке (“Службени гласник РС” бр. 46/04 и 53/04 – у даљем тексту: Закон ...).

Пресуда је заснована на следећим разлозима: да је у току жалбеног поступка у предметној управној ствари услиједио Закон о измјенама и допунама Закона ... („Службени гласник РС“ бр. 20/07), који је ступио на снагу 30.03.2007. године; да је чланом 48. тога закона одређено да лице које је закаснило са захтјевом за остваривање статуса, односно права која се стичу по основу ране, повреде, озљеде, болести или смрти, може поднијети захтјев без временског ограничења; да је тако и „тужилац стекао могућност да се његов већ поднијети захтјев третира без

временског ограничења“; да је тужена страна, уколико је сматрала „да поред већ поднијете жалбе је потребно да тужилац подноси и нови захтјев“, била дужна да га упозори на то и да му тако омогући да оствари своје право; да су тим пропустом остварене повреде одредаба члана 5. и члана 6. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 13/02 и 87/07).

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде тужена страна оспорава њену законитост, истичући да у непријед наведеном Закону о измјенама и допунама Закона ..., који је ступио на снагу у току трајања жалбеног поступка у овој управној ствари, нема одредаба о томе да ће се он примијенити и на захтјеве који нису ријешени до дана његовог ступања на снагу, па да отуда нема основа за ретроактивну примјену одредаба члана 48. тога закона, како то чини нижестепени суд. Предлаже да се та пресуда преиначи тако да се тужба одбије као неоснована.

У свом одговору тужилац оспорава наводе захтјева. Сматра да се њиме само одуговлачи поступак и тиме угрожава његово иначе лоше материјално стање као радно неспособног лица.

Размотривши захтјев и побијану пресуду по одредбама члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ бр. 109/05 – у даљем тексту: ЗУС), затим одговор тужиоца, као и цјелокупне списе овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у диспозитиву ове пресуде из слиједећих разлога:

Из списка предмета произлази да је захтјев за признавање права на породичну инвалиднину тужилац поднио дана 09.06.2006. године и да је по том захтјеву одлучено непријед наведеним првостепеним рјешењем од 27.06.2006. године примјеном одредаба члана 124. став 2. Закона ..., тако што је захтјев одбијен као неблаговремен, јер да је поднесен по протеклу шестомјесечног рока предвиђеног тим одредбама, т.ј., након 29. новембра 2004. године. Такође произлази да тужена страна, како то произлази из образложења оспореног акта, налази да је у таквој ситуацији захтјев требало одбацити (а не одбити), али да то није од битног утицаја на рјешење ствари, јер да је захтјев суштински правилно одбачен.

Захтјев тужене стране је основан.

Неспорна је чињеница да је захтјев тужиоца поднесен по протеклу рока из члана 124. става 2. Закона..., па из тог слиједи да је он правилно одбачен као неблаговремен непријед наведеним првостепеним рјешењем, које суштински представља закључак из члана 113. става 2. Закона о општем управном поступку. Правилност оцјене тога рјешења у жалбеном поступку, по природи ствари, била је могућа само са аспекта релевантних прописа важећих у вријеме његовог доношења. Измјене закона, па макар оне успиједиле у току жалбеног поступка, не могу да буду примјењене у акту који се доноси у тој фази поступка, па тако ни одредбе члана 48.

напријед наведеног Закона о измјенама и допунама Закона., правно није било могуће примијенити на оспорени акт, осим у случају да им је даго повратно дејство, како то правилно истиче тужена страна. Међутим таквих одредаба у том закону нема. С тим у вези, указује се на одредбе члана 110. става 1. и 2. Устава Републике Српске – да закони, други прописи и општи акти не могу имати повратно дејство и да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтјева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство.

Налаз нижестепеног суда да је оспореним актом учињена повреда одредаба члана 5. (начела законитости) и члана 6. (начела заштите права странака и заштите јавног интереса) Закона о општем управном поступку, није основан. Тужена страна је у оспореном акту поступила по одредбама члана 6. става 2. тога закона тиме што је указала тужиоцу да може поднијети нови захтјев за остварење граженог права без временског ограничења. Прије тога (прије доношења тога акта) није ни била у ситуацији да га о томе поучава (јер се о томе посебан акт не доноси).

Код таквог стања ствари, овај суд налази да су побијаном пресудом остварени разлози из члана 35. става 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев тужене стране уважава на основу одредаба члана 40. става 1. и 2. тога закона - на начин одређен у диспозитиву ове пресуде.

Записничар
Мира Шормаз Трифковић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић